

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే
॥ తృతీయాష్టకే దశమః ప్రశ్నః ॥
(కాఠకం - 1)

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
॥ తృతీయాష్టకే దశమః ప్రశ్నః ॥
(కాఠకం - 1)

॥ హరిః ఓ(4)ం ॥

సంజ్ఞానం విజ్ఞానం ప్రజ్ఞానం జానదభిజానత్ |
సంకల్పమానం ప్రకల్పమానముపకల్పమానముపక్లప్తం క్లప్తం |
శ్రేయో వసీయ ఆయథ్సంభూతం భూతం |
చిత్తః కేతుః ప్రభానాభాంధ్యంభాన్ |
జ్యోతిష్మాగ్స్తేజస్వానాతపగ్గస్తపన్నభితపన్న |
రోచనో రోచమానః శోభనః శోభమానః కల్యాణః |
దర్శ శా దృష్టా దర్శతా విశ్వరూపా సుదర్శనా |
ఆప్యాయమానా ప్యాయమానా ప్యాయా సూనృతేరా |
ఆపూర్యమాణా పూర్యమాణా పూరయంతీ పూర్ణా పౌర్ణమాసీ |
దాతా ప్రదాతాఽనందో మోదః ప్రమోదః ॥ 1 ॥

ఆవేశయన్నివేశయంధ్యంవేశనః సగ్ంశాంతః శాంతః |
ఆభవన్ప్రభవంధ్యంభవంధ్యంభూతో భూతః |
ప్రస్తుతం విష్టుతగ్ం సగ్గ్స్తుతం కల్యాణం విశ్వరూపం |
శుక్రమమృతం తేజస్వి తేజః సమిద్ధం |
అరుణం భానుమన్మరీచిమదభితపత్తపస్వత్ |

Please let us know of any errors in this text.

స॒వితా॑ ప్ర॒సవి॒తా దీ॒ప్తో దీ॒పయ॑ందీ॒వ్యమా॑నః ।
 జ్వ॒లంజ్వ॑లి॒తా తప॑న్వి॒తప॑ంధ్నం॒తప॑న్ ।
 రో॒చనో॑ రో॒చమా॑నః శుంభూః శుంభూ॑మానో వా॒మః ।
 సు॒తా సు॒న్వతీ॑ ప్ర॒సుతా॑ సూ॒యమా॑నా॒భిషూ॑యమా॒ణా ।
 పీ॒తీ ప్ర॒పా సం॒పా తృ॒ప్తిస్త॑ర్పయంతీ ॥ 2 ॥

కా॒ంతా కా॒యా కా॒మజా॑తా॒యష్మ॑తీ కా॒మదు॑ఘా ।
 అ॒భిశా॑స్తా॒నుమ॑ంతా॒నందో॑ మోదః ప్ర॒మోదః॑ ।
 ఆ॒సాద॑యన్ని॒షాద॑యంధ్నం॒సాద॑నః సగ్ంస॑న్వః స॒న్వః ।
 ఆ॒భూర్వి॒భూః ప్ర॒భూః శం॒భూర్భు॑వః ।
 ప॒విత్రం॑ ప॒వయి॑ష్యన్పాతో మే॒ధ్యః ।
 య॒శో య॒శస్వా॑నా॒యుర॑మృతః ।
 జీ॒వో జీ॒విష్య॑ంధ్స్వర్గో లో॒కః ।
 సహ॑స్వాంధ్సహీ॒యానో॑జస్వాంధ్సహ॑మానః ।
 జ॒యన్మ॑భిజ॒యంధ్సద్ర॑విణో ద్ర॒విణో॑దాః ।
 ఆర్ద్ర॑ప॒విత్రో హ॑రికేశో మోదః ప్ర॒మోదః॑ ॥ 3 ॥

అ॒రుణో॑రు॒ణర॑జాః పుండ॒రీకో వి॒శ్వజి॑ద॒భిజిత్ ।
 ఆర్ద్రః పి॒న్వమా॑నో॒న్నవా॑న్ర॒సవా॑నిరా॒వాన్ ।
 సర్వో॑షధః స॒ంభరో॑ మహా॒స్వాన్ ।
 ఏ॒జత్కా॑ జో॒వత్కాః॑ ।
 క్ష॒ల్లకాః శి॑పివిష్ట॒కాః ।

సరిస్తరాః సుశేరవః |
 అజిరాసో గమిష్ణవః |
 ఇదాసీం తదాసీమేతర్హి క్షిప్రమజిరం |
 ఆశుర్నిమేషః ఫణో ద్రవన్నతిద్రవన్ |
 త్వరగ్గన్త్యరమాణ ఆశురాశీయాంజవః |
 అగ్నిష్టోమ ఉక్థ్యోఽతిరాత్రో ద్వితాత్రస్త్రాత్రశ్చతారాత్రః |
 అగ్నిర్ ఋతుః సూర్య ఋతుశ్చంద్రమా ఋతుః |
 ప్రజాపతిః సంవత్సరో మహాన్యః || 4 ||

ప్రమోదస్తర్పయంతి ప్రమోదో జవస్త్రిణి చ || 1 ||

భూరగ్నిం చ పృథివీం చ మాం చ |
 త్రీగ్శ్చ లోకాంధ్యంవత్సరం చ |
 ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు |
 తయా దేవతయాఽంగిరస్వధ్యువా సీద |
 భువో వాయుం చాంతరిక్షం చ మాం చ |
 త్రీగ్శ్చ లోకాంధ్యంవత్సరం చ |
 ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు |
 తయా దేవతయాఽంగిరస్వధ్యువా సీద |
 స్వరాదిత్యం చ దివం చ మాం చ |
 త్రీగ్శ్చ లోకాంధ్యంవత్సరం చ |
 ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు |

తయా దేవతయాఽంగిరస్వధ్మవా సీద |
 భూర్భువః స్వశ్చంద్రమసం చ దిశశ్చ మాం చ |
 త్రీగ్శ్చ లోకాంధ్యంవధ్నరం చ |
 ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు |
 తయా దేవతయాఽంగిరస్వధ్మవా సీద || 5 ||

సంవధ్నరం చ షట్పు || 2 ||

త్వమేవ త్వాం వేత్త యోసి సోసి |
 త్వమేవ త్వామచైషిః |
 చితశ్చాసి సంచితశ్చాస్యగ్నే |
 ఏతావాగ్శ్చాసి భూయాగ్శ్చాస్యగ్నే |
 యత్తే అగ్నే న్యూనం యదు తేఽతిరిక్తం |
 ఆదిత్యాస్తదంగిరసశ్చిన్వంతు |
 విశ్వే తే దేవాశ్చితిమాపూరయంతు |
 చితశ్చాసి సంచితశ్చాస్యగ్నే |
 ఏతావాగ్శ్చాసి భూయాగ్శ్చాస్యగ్నే |
 మా తే అగ్నేఽచయేన మాఽతి చ యేనాయురావృక్షి |
 సర్వేషాం జ్యోతిషాం జ్యోతిర్యదదావుదేతి |
 తపసో జాతమనిభృష్టమోజః |
 తత్తే జ్యోతిరిష్టకే |
 తేన మే తప |

తే॑న మే॑ జ్వల॑ ।
 తే॑న మే॑ దీ॒దిహి॑ ।
 యా॑వద్దే॒వాః ।
 యా॑వదసా॒తి సూ॑ర్యః ।
 యా॑వదు॒తాపి॑ బ్రహ్మ॑ ॥ 6 ॥

ఆ॒వృ॒క్షి న॑ప చ ॥ 3 ॥

సం॑వ॒థ్సరో॑సి పరి॑వ॒థ్సరో॑సి ।
 ఇ॒దా॒వ॒థ్సరో॑సి॒దు॒వ॒థ్సరో॑సి ।
 ఇ॒ద్వ॒థ్సరో॑సి వ॒థ్సరో॑సి ।
 త॒స్య తే॑ వ॒సంతః॑ శి॒రః ।
 గ్రీ॒ష్మో దక్షి॑ణః పక్షః ।
 వర్షా॑ః పు॒చ్ఛం ।
 శ॒రదు॑త్తరః పక్షః ।
 హే॒మంతో॑ మధ్యం ।
 పూ॒ర్వప॑క్షాశ్చి॒తయః॑ ।
 అ॒పర॑పక్షాః పు॒రీషం॑ ॥ 7 ॥

అ॒హోరా॑త్రాణి॒ష్టకాః॑ ।
 ఋ॒షభో॑సి స్వ॒ర్గో లో॒కః ।
 య॒స్యాం ది॒శి మహీ॑య॒నే ।
 తతో॑ నో మహా ఆ॒వహా॑ ।

వా॒యుర్భా॒త్వా స॒ర్వా ది॒శ ఆ॒వాహి॑ ।
 స॒ర్వా ది॒శోఽను॑ వి॒వాహి॑ ।
 స॒ర్వా ది॒శోఽను॑ సం॒వాహి॑ ।
 చి॒త్యా చి॒తిమా॑పు॒ణ ।
 అచి॒త్యా చి॒తిమా॑పు॒ణ ।
 చిద॑సి స॒ముద్ర॑యోనిః ॥ 8 ॥

ఇ॒ందుర్దక్షః॑ శ్రే॒న ఋ॒తావా॑ ।
 హి॒రణ్య॑పక్షః శకు॒నో భు॑రణ్యః ।
 మ॒హాంధ్ర॑ధన్వీ॒ ధ్రు॒వ ఆని॑షత్తః ।
 నమ॑స్తే అస్తు॒ మా మా హి॑గ్ంసీః ।
 ఏ॒తి ప్రే॒తి వీ॒తి సమి॑త్యుదితి ।
 ది॒వం మే॑ యచ్చ ।
 అంత॑రిక్షం మే॒ యచ్చ ।
 పృ॒థివీం మే॑ యచ్చ ।
 పృ॒థివీం మే॑ యచ్చ ।
 అంత॑రిక్షం మే॒ యచ్చ ।
 ది॒వం మే॑ యచ్చ ।
 అహ్నో॑ ప్రసా॒రయ॑ ।
 రా॒త్ర్యా సమ॑చ ।
 రా॒త్ర్యా ప్రసా॑రయ ।

అహ్నో సమచ |
కామం ప్రసారయ |
కామగ్ం సమచ || 9 ||

పురీషగ్ం సముద్రయోనిః పృథివీం మే యచ్ఛాఽంతరిక్షం మే యచ్ఛ సప్త చ || 4 ||

భూర్భువః స్వః |
ఓజో బలం |
బ్రహ్మ క్షత్రం |
యశో మహత్ |
సత్యం తపో నామ |
రూపమమృతం |
చక్షుః శ్రోత్రం |
మన ఆయుః |
విశ్వం యశో మహాః |
సమం తపో హరో భాః |
జాతవేదా యది వా పావకోఽసి |
వైశ్వానరో యది వా వైద్యుతోఽసి |
శం ప్రజాభ్యో యజమానాయ లోకం |
ఊర్జం పుష్టిం దదదభ్యావవృథ్స్వ || 10 ||

భాశ్చత్వారి చ || 5 ||

రాజ్ఞీ॑ విరాజ్ఞీ॑ |
 సంరాజ్ఞీ॑ స్వరాజ్ఞీ॑ |
 అర్చిః శోచిః |
 తపో హరో భాః |
 అగ్నిరింద్రో బృహస్పతిః |
 విశ్వే దేవా భువనస్య గోపాః |
 తే మా సర్వే యశసా సగం సృజంతు || 11 ||

రాజ్ఞీంద్రో మా సప్త || 6 ||

అసవే॑ స్వాహా॑ వసవే॑ స్వాహా॑ |
 విభువే॑ స్వాహా॑ వివస్వతే॑ స్వాహా॑ |
 అభిభువే॑ స్వాహా॑ ధిపతయే॑ స్వాహా॑ |
 దివాంపతయే॑ స్వాహా॑ గంహస్పత్యాయ॑ స్వాహా॑ |
 చాక్షుష్మత్యాయ॑ స్వాహా॑ జ్యోతిష్మత్యాయ॑ స్వాహా॑ |
 రాజ్ఞే॑ స్వాహా॑ విరాజ్ఞే॑ స్వాహా॑ |
 సంరాజ్ఞే॑ స్వాహా॑ స్వరాజ్ఞే॑ స్వాహా॑ |
 శూషాయ॑ స్వాహా॑ సూర్యాయ॑ స్వాహా॑ |
 చంద్రమసే॑ స్వాహా॑ జ్యోతిషే॑ స్వాహా॑ |
 సగంసర్పాయ॑ స్వాహా॑ కల్యాణాయ॑ స్వాహా॑ |
 అర్జునాయ॑ స్వాహా॑ || 12 ||

కల్యాణాయ॑ స్వాహైకం చ || 7 ||

వి॒పశ్చి॒తే ప॒వమా॑నాయ గాయ॒త |
 మహీ॑ న ధారా॒త్యంధో॑ అర్ష॒తి |
 అహి॑ర్హ జీర్ణామ॒తీసర్ప॑తి త్వ॒చం |
 అత్యో॑ న క్రీడ॒న్నస॑రద్వృ॒షా హరిః॑ |
 ఉప॑యామగృహీతో॒సి మృ॒త్యవే॑ త్వా జుష్టం॑ గృ॒హ్ణామి॑ |
 ఏ॒ష తే॒ యోని॑ర్మృత్యవే॑ త్వా |
 అప॑ మృత్యుమప॒ క్షుధం॑ |
 అపే॑తః శప॒థం జహి॑ |
 అధా॑ నో అగ్న ఆవ॑హ |
 రాయ॑స్పోషగ్ం సహస్రి॑ణం || 13 ||

యే తే॑ సహస్ర॑మయుతం పా॒శాః |
 మృత్యో॑ మర్త్యా॒య హం॑తవే |
 తాన్ య॒జ్ఞస్య॑ మా॒యయా॑ |
 సర్వా॑నవయజామహే |
 భక్షో॑స్యమృతభక్షః |
 తస్య॑ తే మృత్యుపీతస్యామృతవ॑తః |
 స్వగా॑కృతస్య మధుమ॑తః |
 ఉప॑హరాతస్యోపహ॑తో భక్షయామి |
 మంద్రా॑భిభూతిః కేతు॒ర్యజ్ఞానాం॑ వాక్ |
 అసా॑వేహి || 14 ||

అంధో జాగృ॑విః ప్రా॒ణ |
 అసా॑వేహి |
 బధి॑ర ఆక్ర॑ందయి॒తరపా॑న |
 అసా॑వేహి |
 అహ॑స్తోఽస్త్వా చక్షుః॑ |
 అసా॑వేహి |
 అపా॑దాశో మ॒నః |
 అసా॑వేహి |
 కవే॑ విప్ర॒చిత్తే శ్రో॑త్ర |
 అసా॑వేహి || 15 ||

సు॒హస్తః సు॑వాసాః |
 శూ॒షో నామా॑స్యమృతో మర్త్యే॑షు |
 తం త్వా॑హం తథా॑ వేద |
 అసా॑వేహి |
 అగ్ని॑ర్మే వాచి శ్రి॒తః |
 వాగ్మ॑దయే |
 హృ॑దయం మయి |
 అహ॑మమృతే |
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి |
 వాయు॑ర్మే ప్రా॒ణే శ్రి॒తః || 16 ||

ప్రా॒ణో హృ॑దయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 సూ॒ర్యో మే చక్షు॑షి శ్రితః ।
 చక్షు॑ర్హృదయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 చంద్ర॑మా మే మన॑సి శ్రితః ॥ 17 ॥

మనో॑ హృదయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 ది॒శో మే శ్రోత్రే॑ శ్రితాః ।
 శ్రోత్ర॑గ్ం హృదయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 ఆ॒పో మే రేత॑సి శ్రితాః ॥ 18 ॥

రే॒తో హృ॑దయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 పృ॒థి॒వీ మే శరీ॑రే శ్రితా ।
 శరీ॑రగ్ం హృ॑దయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 ఓష॑ధివనస్పతయో మే లో॒మ॑సు శ్రితాః ॥ 19 ॥

లో॒మా॑ని హృ॑దయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 ఇంద్రో॑ మే బలే॑ శ్రితః ।
 బల॑గ్ం హృ॑దయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 ప॒ర్జ॒న్యో మే మూ॒ర్ధ్ని శ్రి॑తః ॥ 20 ॥

మూ॒ర్ధా హృ॑దయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 ఈ॒శానో మే మ॒న్యో శ్రి॒తః ।
 మ॒న్యుర్హృ॑దయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 ఆత్మా మ॒ ఆత్మ॑ని శ్రి॒తః ॥ 21 ॥

ఆత్మా హృ॑దయే ।
 హృ॑దయం మ॒యి ।
 అహ॑మమృతే॑ ।
 అమృ॑తం బ్రహ్మ॑ణి ।
 పు॒నర్మ ఆత్మా పు॒నరాయు॑రాగాత్ ।
 పు॒నః ప్రా॑ణః పు॒నరాకూ॑తమాగాత్ ।
 వైశ్వా॑నరో ర॒శ్మిభి॑ర్వావృ॒ధానః॑ ।
 అంత॑స్త్విష్ట॒త్వమృ॑తస్య గో॒పాః ॥ 22 ॥

సహస్రి॑ణమిహి శ్రో॒త్రానా॑వేహి ప్రా॒ణే శ్రితో॑ మన॒సి శ్రితో॑ రేత॒సి శ్రితా॑
 లోమ॑సు శ్రితా మూర్ధ్ని శ్రిత ఆత్మ॑ని శ్రితో॑ఽష్టా చ ॥ 8 ॥

అగ్ని॒ర్వా॒యుస్సూ॒ర్యశ్చ॑న్ద్ర॒మా ది॒శ ఆ॒పః పృ॒థి॒వీష॑ధి॒వన॑స్స॒తయ॑
ఇ॒ంద్రః ప॒ర్జన్య॑ ఈ॒శాన॑ ఆ॒త్మా పు॑న॒ర్యే త్రయో॑దశ ॥

ప్ర॒జాప॑తి॒ర్దేవా॑న॒స్సజ॑త |
తే పా॒మ్మనా॑ సం॒దితా॑ అ॒జాయ॑ంత |
తాన్వ్య॑ద్యత్ |
యద్య॑ద్యత్ |
తస్మా॑ద్వి॒ద్యుత్ |
తమ॑వృశ్చత్ |
యదవృ॑శ్చత్ |
తస్మా॑ద్విష్టేః |
తస్మా॑ద్యత్రై॒తే దే॒వతే॑ అ॒భిప్రా॑ప్నుతః |
వి చ హై॒వాస్య॑ తత్ర పా॒ప్మానం॑ ద్యతః ॥ 23 ॥

వృశ్చ॑తశ్చ |
సైషా మీ॒మాగ్ంసా॑గ్నిహోత్ర ఏ॒వ సం॑వన్నా |
అథో॑ ఆహుః |
సర్వే॑షు యజ్ఞక్రతు॒ష్వితి॑ |
హో॒వ్యన్న॑ప ఉపస్పృశేత్ |
విద్యు॑దసి విద్య మే పా॒ప్మాన॑మితి |
అథ హు॑తోపస్పృశేత్ |
వృష్టి॑రసి వృశ్చ మే పా॒ప్మాన॑మితి |

య॒క్ష్య॑మా॒ణో వే॒ష్టా॑ వా ।
వి చ॑ హై॒వా॒స్యైతే॑ దే॒వతే॑ పా॒ప్మా॒నం ద్య॑తః ॥ 24 ॥

వృ॒శ్చత॑శ్చ ।
అ॒త్యగ్ం॒హో హ॑రు॒ణిః ।
బ్ర॒హ్మ॒చారి॑ణే ప్ర॒శ్నాన్ప్రొ॒చ్య ప్ర॑జి॒ఘాయ॑ ।
ప॒రేహి॑ ।

ప్ల॒క్షం దై॒య్యాంపా॑తిం పృ॒చ్ఛ ।
వే॒త్ర సా॑వి॒త్రా(3)న్న వే॒త్రా(3) ఇ॒తి ।
త॒మాగ॑త్య పప్ర॒చ్ఛ ।
ఆ॒చార్యో॑ మా ప్రా॒హ్షిత్ ।
వే॒త్ర సా॑వి॒త్రా(3)న్న వే॒త్రా(3) ఇ॒తి ।
స హో॑వాచ వేదే॒తి ॥ 25 ॥

స క॒స్మిన్ప్రతి॑ష్ఠిత ఇ॒తి ।
ప॒రోర॑జసీ॒తి ।
క॒స్తద్య॑త్ప॒రోర॑జా ఇ॒తి ।
ఏ॒ష వా॑వ స ప॒రోర॑జా ఇ॒తి హో॑వాచ ।
య ఏ॒ష తప॑తి ।
ఏ॒షోఽర్వా॑గ్ర॒జా ఇ॒తి ।
స క॒స్మిన్త్యే॒ష ఇ॒తి ।
సత్య॑ ఇ॒తి ।

కిం తథ్నత్యమితి ।

తప ఇతి ॥ 26 ॥

కస్మిన్న తప ఇతి ।

బల ఇతి ।

కిం తద్బలమితి ।

ప్రాణ ఇతి ।

మా స్మ ప్రాణమతి పృచ్ఛ ఇతి

మాఽఽచార్యోఽబ్రవీదితి హోవాచ బ్రహ్మచారి ।

స హోవాచ ప్లక్షో దైయ్యాంపాతిః ।

యద్వై బ్రహ్మచారిన్ప్రాణమత్యప్రక్ష్యః ।

మూర్ధా తే వ్యపతిష్యత్ ।

అహము త ఆచార్యాచ్ఛ్రేయాన్భవిష్యామి ।

యో మా సావిత్రే సమవాదిష్టేతి ॥ 27 ॥

తస్మాద్సావిత్రే న సంవదేత ।

స యో హ వై సావిత్రం విదుషా సావిత్రే సంవదతే ।

సహస్మింఛ్రియం దధాతి ।

అను హ వా అస్మా అసౌ తపంఛ్రియం మన్యతే ।

అన్వన్మై శ్రీస్తపో మన్యతే ।

అన్వన్మై తపో బలం మన్యతే ।

అన్వన్మై బలం ప్రాణం మన్యతే ।

స యదాహ |

సంజ్ఞానం విజ్ఞానం దర్శా దృష్టితి |

ఏష ఏవ తత్ || 28 ||

అథ యదాహ |

ప్రస్తుతం విష్టుతగ్ం సుతా సున్వతీతి |

ఏష ఏవ తత్ |

ఏష హ్యేవ తాన్యహాని |

ఏష రాత్రయః |

అథ యదాహ |

చిత్తః కేతుర్దాతా ప్రదాతా సవితా

ప్రసవితాఽభిశాస్తాఽనుమంతేతి |

ఏష ఏవ తత్ |

ఏష హ్యేవ తేఽహ్నో ముహూర్తాః |

ఏష రాత్రేః || 29 ||

అథ యదాహ |

పవిత్రం పవయిష్యంధృహస్వాంధృహీయాన -

రుణోఽరుణరజా ఇతి |

ఏష ఏవ తత్ |

ఏష హ్యేవ తేఽర్థమాసాః |

ఏష మాసాః |

అథ యదాహ |

అగ్నిష్టోమ ఉక్థ్యోఽగ్నిర్ ఋతుః ప్రజాపతిః
సంవత్సర ఇతి |

ఏష ఏవ తత్ |

ఏష హ్యేవ తే యజ్ఞక్రతవః |

ఏష ఋతవః || 30 ||

ఏష సంవత్సరః |

అథ యదాహ |

ఇదానీం తదానీమితి |

ఏష ఏవ తత్ |

ఏష హ్యేవ తే ముహూర్తానాం ముహూర్తాః |

జనకో హ వైదేహః |

అహోరాత్రైః సమాజగామ |

తగ్ం హోచుః |

యో వా అస్మాన్ వేద |

విజహత్పాప్మానమేతి || 31 ||

సర్వమాయురేతి |

అభి స్వర్గం లోకం జయతి |

నాస్యాముష్మిన్లోకేఽన్నం క్షీయత ఇతి |

విజహద్ధ వై పాప్మానమేతి |

సర్వ॑మాయు॑రేతి ।
 అభి॑ స్వర్గం॑ లోకం॑ జయతి ।
 నాస్యా॑ముష్మి॑న్లోకే॑ఽన్నం॑ క్షీయతే ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।
 అహీ॑నా హా॑శ్వత్థ్యః ।
 సా॒వి॒త్రం వి॒దాం॒చకార॑ ॥ 32 ॥

సహ॑ హగ్ం॒సో హి॑రణ్మయో॑ భూత్వా ।
 స్వర్గం॑ లోకమి॑యాయ ।
 ఆది॑త్యస్య సా॒యుజ్యం॑ ।
 హగ్ం॒సో హ వై హి॑రణ్మయో॑ భూత్వా ।
 స్వర్గం॑ లోకమే॑తి ।
 ఆది॑త్యస్య సా॒యుజ్యం॑ ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।
 దే॒వభా॑గో హ శ్రౌత॑ర్షః ।
 సా॒వి॒త్రం వి॒దాం॒చకార॑ ।
 తగ్ం॒ హ వా॑గదృ॒శ్యమా॑నా॒భ్యువా॑చ ॥ 33 ॥

సర్వం॑ బ॒త గౌ॑తమో వేద ।
 యః సా॒వి॒త్రం వేదే॑తి ।
 స హో॑వాచ ।
 కై॒షా వా॑గసీ॒తి ।

అ॒య॒మ॒హగ్ం॑ సా॒వి॒త్రః॑ ।
 దే॒వానా॑ము॒త్తమో॑ లో॒కః ।
 గు॒హ్యం మ॒హో బి॒భ్రది॑తి ।
 ఏ॒తాప॑తి హ గౌత॒మః ।
 య॒జ్ఞోప॑వీ॒తం కృ॒త్వాఽధో॑ ని॒పపా॑త ।
 న॒మో న॒మ ఇతి॑ ॥ 34 ॥

స హో॑వాచ ।
 మా భై॑షి॒ర్గౌత॑మ ।
 జితో॑ వై తే లో॒క ఇతి॑ ।
 తస్మా॑ద్యే కే చ సా॒వి॒త్రం వి॒దుః ।
 సర్వే॑ తే జిత॒లోకాః॑ ।
 స యో హ వై సా॒వి॒త్రస్యా॑ష్టాక్ష॒రం ప॒దగ్గ్
 శ్రియా॑ఽభి॒షిక్తం॑ వేద ।
 శ్రియా॑ హై॒వాభి॑షి॒చ్యతే॑ ।
 ఘృ॒ణిరి॑తి ద్వే అక్ష॒రే ।
 సూ॒ర్య ఇతి॑ త్రీ॒ణి ।
 ఆది॑త్య ఇతి॑ త్రీ॒ణి ॥ 35 ॥

ఏ॒తద్వై సా॒వి॒త్రస్యా॑ష్టాక్ష॒రం ప॒దగ్గ్
 శ్రియా॑ఽభి॒షిక్తం॑ ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।

శ్రియా హై॒వాభి॑షి॒చ్యతే॑ ।
 తదే॒తద్భ॑వాఽభ్యు॒క్తం ।
 ఋ॒చో అ॒క్షరే॑ పర॒మే వ్యో॑మన్ ।
 యస్మి॑ందే॒వా అధి॑ వి॒శ్వే ని॑షే॒దుః ।
 యస్త॑న్న వేద కి॒మృచా॑ కరి॒ష్యతి॑ ।
 య ఇ॒త్తద్వి॒దుస్త ఇ॒మే స॒మాస॑త ఇతి ।
 న హ॒ వా ఏ॒తస్య॑ర్చా న య॒జుషా॑ న సా॒మ్నాఽర్థో॑ఽస్తి ।
 యః సా॒వి॒త్రం వేద॑ ॥ 36 ॥

తదే॒తత్పు॑రియద్దే॒వచ॑క్రం ।
 ఆర్ద్రం॑ పి॒న్వమా॑నగ్గ్ స్వ॒ర్గే లోక॑ ఏ॒తి ।
 వి॒జహ॑ద్వి॒శ్వా భూ॑తాని స॒ంప॑శ్యత్ ।
 ఆర్ద్రో హ॒ వై పి॒న్వమా॑నః స్వ॒ర్గే లోక॑ ఏ॒తి ।
 వి॒జహ॑న్వి॒శ్వా భూ॑తాని స॒ంప॑శ్యన్ ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।
 శూ॒షో హ॒ వై వా॑ర్షే॒యః ।
 ఆది॑త్యే॒న స॒మాజ॑గామ ।
 తగ్గ్ హో॑వాచ ।
 ఏ॒హి సా॒వి॒త్రం వి॑ద్ధి ।
 అ॒యం వై స్వ॒ర్గోఽగ్నిః॑
 పా॒రయి॑ష్ణుర॒మృతా॑భ్యు॒భూత॑ ఇతి ।

ఏ॒ష వా॒వ స సా॑వి॒త్రః |
 య ఏ॒ష తప॑తి |
 ఏహి॑ మాం వి॒ద్ధి |
 ఇతి॑ హై॒వైనం॑ తదు॒వాచ || 37 ||

ద్య॒తో ద్య॒తో వేదే॑తి తప॑ ఇతి॑ సమ॒వాది॑ష్టేతి తద్రాత్రే॑ర్ ఋత॑వ ఏతి చకా॑రోవాచ
 నమ॑ ఇత్యాదిత్య ఇతి॑ త్రీణి॑ సా॒వి॒త్రం వేద॑ విద్ధి పంచ॑ చ || 9 ||

ప్ర॒జాప॑తిర్దే॒వాంధ్యం॑జ్ఞానం ప్రస్తు॑తం తాన్యహాన్యే॑ష రాత్రయశ్చి॒త్రః కేతు॑స్తే॒హ్నో
 ముహూ॑ర్తా రాత్రేః ప॒వి॒త్రం తే॒ర్థమా॑సా అగ్ని॒ష్టోమో య॑జ్ఞక్ర॒తవ॑ ఇదా॒నీం
 ముహూ॑ర్తానాం జనకో॒హీనా॑ దే॒వభా॑గః కై॒షా వా॑జ్ఞా శూ॒షో హ వై షో॑డశ ||

ఇయం॑ వా॒వ సర॑ఘా |
 తస్యా॑ అగ్ని॒రేవ సా॑ర॒ఘం మధు॑ |
 యా ఏ॒తాః పూ॑ర్వపక్షాపరపక్షయో రాత్రయః |
 తా మధు॑కృతః |
 యాన్యహా॑ని |
 తే మధు॑వృషాః |
 స యో హ వా ఏ॒తా మధు॑కృతశ్చ మధు॑వృషాగ్శ్చ వేద॑ |
 కు॒ర్వంతి॑ హ॒స్యైతా॑ అగ్నౌ మధు॑ |
 నాన్యే॑ష్టాపూర్తం ధ॒యంతి॑ |
 అథ॑ యో స వేద॑ || 38 ||

న హో॑న్యై॒తా అ॒గ్నౌ మ॒ధు కు॑ర్వంతి ।
 ధ॒యంత్య॑స్యే॒ష్టాపూ॑ర్తం ।
 యో హ వా అ॒హోరా॒త్రాణాం॑ నామధే॒యాని వేద॑ ।
 నాహో॑రాత్రే॒ష్వార్తి॒మార్చ॑తి ।
 సం॒జ్ఞానం వి॒జ్ఞానం దర్శ॑శా దృ॒ష్టేతి॑ ।
 ఏ॒తావ॑నువాకౌ పూ॒ర్వప॑క్షస్యాహో॒రాత్రాణాం॑ నామధే॒యాని ।
 ప్ర॒స్తుతం వి॒ష్టుత॑గ్ం సుతా సు॒న్వతీ॑తి ।
 ఏ॒తావ॑నువాకావపరప॑క్షస్యాహో॒రాత్రాణాం॑ నామధే॒యాని ।
 నాహో॑రాత్రే॒ష్వార్తి॒మార్చ॑తి ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ॥ 39 ॥

యో హ వై ము॒హూర్తా॑నాం నామధే॒యాని వేద॑ ।
 న ము॒హూర్తే॒ష్వార్తి॒మార్చ॑తి ।
 చి॒త్రః కే॒తుర్దా॒తా ప్ర॒దాతా స॒వితా
 ప్ర॒సవి॒తాభి॑శాస్తా॒నుమ॑ంతేతి ।
 ఏ॒తేను॒వాకా ము॒హూర్తా॑నాం నామధే॒యాని ।
 న ము॒హూర్తే॒ష్వార్తి॒మార్చ॑తి ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।
 యో హ వా అ॒ర్థమా॑సా॒నాం చ మా॑సా॒నాం చ
 నామధే॒యాని వేద॑ ।
 నా॒ర్థమా॑సే॒షు న మా॑సే॒ష్వార్తి॒మార్చ॑తి ।

ప॒విత్రం॑ ప॒వయి॑ష్యంధృహ॑స్వాంధృహీ॑యాన -

రు॒ణోఽరు॒ణర॑జా ఇతి॑ ।

ఏ॒తేఽను॒వాకా॑ అ॒ర్థమా॒సానాం॑ చ

మా॒సానాం॑ చ నామధే॑యాని ॥ 40 ॥

నా॒ర్థమ॑సేషు న మా॒సేష్వా॒ర్తిమా॑ర్చ్ఛతి ।

య ఏ॒వం వేద॑ ।

యో హ వై య॒జ్ఞక్ర॒తూనాం॑ చ॒ర్తూనాం॑ చ

సం॒వత్స॑రస్య చ నామధే॑యాని వేద॑ ।

న య॒జ్ఞక్ర॒తుషు॑ నర్తు॒షు న సం॒వత్స॑ర

ఆ॒ర్తిమా॑ర్చ్ఛతి ।

అగ్ని॒ష్టోమ ఉక్థోఽగ్ని॑ర్ ఋతుః

ప్ర॒జాప॑తిః సం॒వత్స॑ర ఇతి॑ ।

ఏ॒తేఽను॒వాకా॑ య॒జ్ఞక్ర॒తూనాం॑ చ॒ర్తూనాం॑ చ

సం॒వత్స॑రస్య చ నామధే॑యాని ।

న య॒జ్ఞక్ర॒తుషు॑ నర్తు॒షు న సం॒వత్స॑ర

ఆ॒ర్తిమా॑ర్చ్ఛతి ।

య ఏ॒వం వేద॑ ।

యో హ వై ము॒హూర్తానాం॑ ము॒హూర్తాన్ వేద॑ ।

న ము॒హూర్తానాం॑ ము॒హూర్తే॒ష్వా॒ర్తిమా॑ర్చ్ఛతి ॥ 41 ॥

ఇదా॑నీ॒ం తదా॑నీమితి॑ ।
 ఏ॒తే వై ము॒హూర్తా॑నాం ము॒హూర్తాః॑ ।
 న ము॒హూర్తా॑నాం ము॒హూర్తే॒ష్వార్తి॒మార్చ్ఛ॑తి ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।
 అథో॑ యథా॑ క్షే॒త్రజ్ఞో భూ॒త్వాఽను॑ప్రవిశ్యాన్నమత్తి॑ ।
 ఏ॒వమే॒వైతా॑న్క్షే॒త్రజ్ఞో భూ॒త్వాఽను॑ప్రవిశ్యాన్నమత్తి॑ ।
 స ఏ॒తేషా॑మే॒వ స॑లోక॒తాగ్ం సా॑యుజ్యమశ్నుతే॑ ।
 అప॑ పునర్మృ॒త్యుం జ॑యతి ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ॥ 42 ॥

స వే॒దైవం వేదా॑ఽనువా॒కా అ॒ర్థమా॑సా॒నాం చ మా॑సా॒నాం చ నా॒మధే॑యాని
 ము॒హూర్తే॒ష్వార్తి॒మార్చ్ఛ॑తి నప॑ చ ॥ 10 ॥

ఇ॒యమ॑హో॒రాత్రా॑ణాగ్ం సం॒జ్ఞానం॑ పూ॒ర్వప॑క్షస్య ప్రస్తు॒తమ॑పరపక్షస్య ము॒హూర్తా॑నాం
 చి॒త్రః కే॒తుర॑ర్థమా॒సానా॑ం ప॒విత్రం॑ యజ్ఞక్ర॒తానా॑మగ్ని॒ష్టోమో య॑జ్ఞక్ర॒తానా॑మిదా॒నీం
 ము॒హూర్తా॑నాం ము॒హూర్తాన్ వేదే॑దానీమథో ద్వాద॒శ ॥

కశ్చి॑ద్ధ వా అ॒స్మాల్లోకా॑త్ప్రే॒త్య ।
 ఆత్మా॑నం వేద ।
 అ॒యమ॑హమస్మీతి॑ ।
 కశ్చి॑ద్భ్యం లో॒కం న ప్ర॑తి ప్ర॒జానా॑తి ।
 అగ్ని॑ముగ్ధో హై॒వ ధూ॑మతాంతః ।
 స్వం లో॒కం న ప్ర॑తి ప్ర॒జానా॑తి ।
 అథ॑ యో హై॒వైత॑మగ్నిగ్ం సా॒విత్రం॑ వేద ।

స ఏ॒వా॒స్మా॒ల్లో॒కాత్ప్రే॑త్య |
 ఆత్మా॑నం వేద |
 అ॒య॒మ॒హ॒మస్మీ॑తి || 43 ||

స స్వం లో॒కం ప్ర॑తి ప్ర॒జానా॑తి |
 ఏ॒ష ఉ॑ వే॒వైనం॑ తథ్సా॒వి॒త్రః |
 స్వర్గం లో॒కమ॑భివహతి |
 అహో॑రా॒త్రైర్వా ఇ॒దగ్గం స॒యుగ్భిః క్రి॑యతే |
 ఇతి॑రా॒త్రాయా॑దీక్షిషత |
 ఇతి॑రా॒త్రాయ॑ ప్ర॒తము॑పాగురితి |
 తాని॑హనే॒వం వి॒దుషః॑ |
 అము॑ష్మి॒న్లోకే॑ శే॒వధిం॑ ధ॒యంతి॑ |
 ధీ॒తగ్గం॑ హై॒వ స శే॒వధి॑మను ప॒రైతి॑ |
 అథ॑ యో హై॒వైత॑మ॒గ్నిగ్గం సా॑వి॒త్రం వేద॑ || 44 ||

తస్య॑ హై॒వాహో॑రా॒త్రాణి॑ |
 అము॑ష్మి॒న్లోకే॑ శే॒వధిం॑ న ధ॒యంతి॑ |
 అధీ॒తగ్గం॑ హై॒వ స శే॒వధి॑మను ప॒రైతి॑ |
 భ॒రద్వా॑జో హ త్రి॒భిరాయు॑ర్భిర్బ్రహ్మ॒చర్య॑మువాస |
 తగ్గం॑ హ జిర్ణి॒గ్గ్ స్థవి॑రగ్గం శయా॒నం |
 ఇంద్ర॑ ఉపప్రజ్యో॒వాచ॑ |
 భ॒రద్వా॑జ |

యత్తే చతుర్థమాయుర్దద్యాం ।
 కిమేనేన కుర్యా ఇతి ।
 బ్రహ్మచర్యమేవైనేన చరేయమితి హోవాచ ॥ 45 ॥

తగ్ం హ త్రిన్గిరిరూపానవిజ్ఞాతానివ దర్శయాం చకార ।
 తేషాగ్ం హైకైకస్మాన్ముష్టినాఽఽదదే ।
 స హోవాచ ।

భరద్వాజేత్యామంత్ర్య ।
 వేదా వా ఏతే ।
 అనంతా వై వేదాః ।
 ఏతద్వా ఏతైస్త్రిభిరాయుర్భిరస్వవోచథాః ।
 అథ త ఇతరదననూక్తమేవ ।
 ఏహీమం విద్ధి ।
 అయం వై సర్వవిద్యేతి ॥ 46 ॥

తస్మై హైతమగ్నిగ్ం సావిత్రమువాచ ।
 తగ్ం స విదిత్వా ।
 అమృతో భూత్వా ।
 స్వర్గం లోకమియాయ ।
 ఆదిత్యస్య సాయుజ్యం ।
 అమృతో హైవ భూత్వా ।
 స్వర్గం లోకమేతి ।

ఆదిత్యస్య సాయుజ్యం ।

య ఏవం వేద ।

ఏషో ఏవ త్రయా విద్యా ॥ 47 ॥

యావంతగ్ం హ వై త్రయా విద్యయా లోకం జయతి ।

తావంతం లోకం జయతి ।

య ఏవం వేద ।

అగ్నేర్వా ఏతాని నామధేయాని ।

అగ్నేరేవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ।

య ఏవం వేద ।

వాయోర్వా ఏతాని నామధేయాని ।

వాయోరేవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ।

య ఏవం వేద ।

ఇంద్రస్య వా ఏతాని నామధేయాని ॥ 48 ॥

ఇంద్రస్యైవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ।

య ఏవం వేద ।

బృహస్పతేర్వా ఏతాని నామధేయాని ।

బృహస్పతేరేవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ।

య ఏవం వేద ।

ప్రజాపతేర్వా ఏతాని నామధేయాని ।

ప్రజాపతేరేవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ।

య ఏ॒వం వే॑ద |
 బ్ర॒హ్మ॑ణో॒ వా ఏ॒తాని॑ నామధే॒యాని॑ |
 బ్ర॒హ్మ॑ణ ఏ॒వ సా॒యుజ్య॑గ్ం స॒లోక॑తామాప్నోతి |
 య ఏ॒వం వే॑ద |
 స వా ఏ॒షోఽగ్ని॑ర॒పక్ష॑పుచ్ఛో వా॒యురే॒వ |
 తస్యా॑గ్నిర్ముఖం |
 అసా॑వాదిత్యః శి॒రః |
 స యదే॒తే దే॒వతే॑ అంత॒రేణ॑ |
 తథ్సర్వ॑గ్ం సీ॒వ్యతి॑ |
 తస్మా॑ధ్నావి॒త్రః || 49 ||

అ॒యమ॑హమస్మీ॒తి వే॑ద హో॒వాచ స॒ర్వవి॒ద్యేతి॑ వి॒ద్యేంద్ర॑స్య వా ఏ॒తాని॑
 నామధే॒యాని॑ బ్ర॒హ్మ॑ణ ఏ॒వ సా॒యుజ్య॑గ్ం స॒లోక॑తామాప్నోతి స॒ప్త చ॑ || 11 ||

అగ్నే॒ర్వా॒యోరింద్ర॑స్య బృ॒హస్ప॑తేః ప్ర॒జాప॑తేర్బృ॒హ్మణ॑స్స వై స॒ప్త ||
 సం॒జ్ఞానం॑ భూ॒స్త్వమే॒వ సం॑వ॒ధ్నరో॑సి భూ రా॒జ్ఞ్యస॑వే విప॒శ్చితే॑
 ప్ర॒జాప॑తిర్దే॒వాని॒యం వా॒వ స॒రఘా॑ కశ్చి॒ద్దైకా॑దశ || 11 ||

సం॒జ్ఞాన॑గ్ం రా॒జ్ఞీ మూ॒ర్ధా హృ॑దయ ఏ॒ష సం॑వ॒ధ్నరో॑ నార్థ॒మాసే॒షు
 నవ॑చత్వారి॒గ్ంశత్ || 49 ||

సం॒జ్ఞాన॑గ్ం సావి॒త్రః ||

|| హరిః ఓ(3)ం ||

|| ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే దశమః ప్రశ్నః సమాప్తః ||